

Диференціація – один із основних напрямів гуманізації навчання

- Проблемі індивідуалізації та диференціації процесу навчання присвячений ряд педагогічних праць І.Унт, А.Кірсанова, Г. Суворової, С.Шевченко, В. Сухомлинського.
- Проблемою програм вивчення дітей з日益ались такі педагоги як І.Павлов, А. Бударний, А.Кон'єв, Є.Рабунський, Ю. Бабанський, І.Чередов, М.Семенов, Т. Ніколаєва, З.Гільбух.

- **Об'єкт дослідження** – диференційоване навчання у початковій школі.
- **Предмет дослідження** – диференціація навчання у початковій школі на уроках англійської мови.
- **Мета дослідження** – теоретично обґрунтувати та практично перевірити сутність та способи диференційованого навчання англійської мови в початковій школі.

- **Завдання дослідження:**

1.На основі аналізу наукових джерел з теми дослідження розкрити сутність та мету поняття „диференціація навчання”.

2.Розглянути способи диференціації на уроках англійської мови в початковій школі.

3.Розробити комплекс диференційованих завдань, спрямованих на розвиток самостійної роботи учнів початкових класів на уроках англійської мови.

4.Проаналізувати досвід своєї роботи та з'ясувати вплив комплексу даних завдань на розвиток самостійної діяльності учнів.

5. Розробити плани-конспекти уроків з англійської мови для учнів початкових класів з використанням диференційованого підходу.

Припущені результати:

- _ підвищення якості знань учнів
- _ підвищення інтересу до уроків англійської мови;
- _ розвиток умінь самостійної роботи.

Для вирішення намічених завдань використовувались наступні методи дослідження:

- Вивчення та аналіз літератури з методики, педагогіки та психології з теми дослідження.
- Вивчення та узагальнення досвіду роботи педагогів та психологів, які використовують диференційований підхід до навчання на уроках англійської мови.
- Спостереження за процесом навчання на уроках англійської мови.

Дані багатьох досліджень вчених лягли в основу диференціації навчання шляхом виділення в класі трьох найбільш характерних за ступенем сприйняття і розуміння навчального матеріалу груп:

- „слабкі” (слід добиватися засвоєння основного та істотного матеріалу);
- „середні” (засвоєння всієї програми з усіма її деталями);
- „сильні” (окрім програмного матеріалу, слід давати іще і додатковий, необов'язковий для інших матеріал).

Індивідуальний підхід до учнів включає в себе наступні елементи:

- систематичне вивчення кожного учня;
- постановка найближчих педагогічних задач в роботі з кожним учнем;
- вибір та застосування найефективніших засобів індивідуального підходу до учня;
- фіксація та аналіз отриманих результатів;
- постановка нових педагогічних задач.

- Основна мета диференціації – сприяти створенню умов для всебічного розвитку особистості кожного школяра з урахуванням його задатків, можливостей, інтересів.

За умови роботи в класі на уроках англійської мови можна диференціювати завдання для груп учнів або окремих учнів наступним чином: вивчення тем за різними джерелами; постановка різної складності завдань з однієї тієї ж теми; виконання різних норм домашніх завдань; здійснення різних видів допомоги учням; ознайомлення з літературою для підготовки доповідей, рефератів тощо.

У роботі з учнями із зниженими здібностями до навчання необхідна не пристосованість до слабких боків школяра, а активний вплив на розумовий розвиток, щоб досягти максимального їх розвитку.

Диференційований підхід – це найважливіший принцип гуманізації навчання.

Самостійна робота - це засіб навчання, який:

- формує у того, хто навчається, на кожному етапі його руху від незнання до знання необхідний обсяг та рівень знань, навичок і умінь для вирішення певного класу пізнавальних задач і відповідного просування від нижчих до вищих рівнів розумової діяльності;
- виробляє у учнів психологічну установку на самостійне систематичне поповнення своїх знань і вироблення умінь орієнтуватися в потоці інформації при розв'язанні нових пізнавальних задач;
- є найважливішою умовою самоорганізації і самодисципліни тих, хто навчається, в оволодінні методами учебової діяльності;
- є найважливішим знаряддям педагогічного керівництва і управління самостійною пізнавальною діяльністю учня в процесі навчання.

Переваги самостійної роботи над фронтальною:

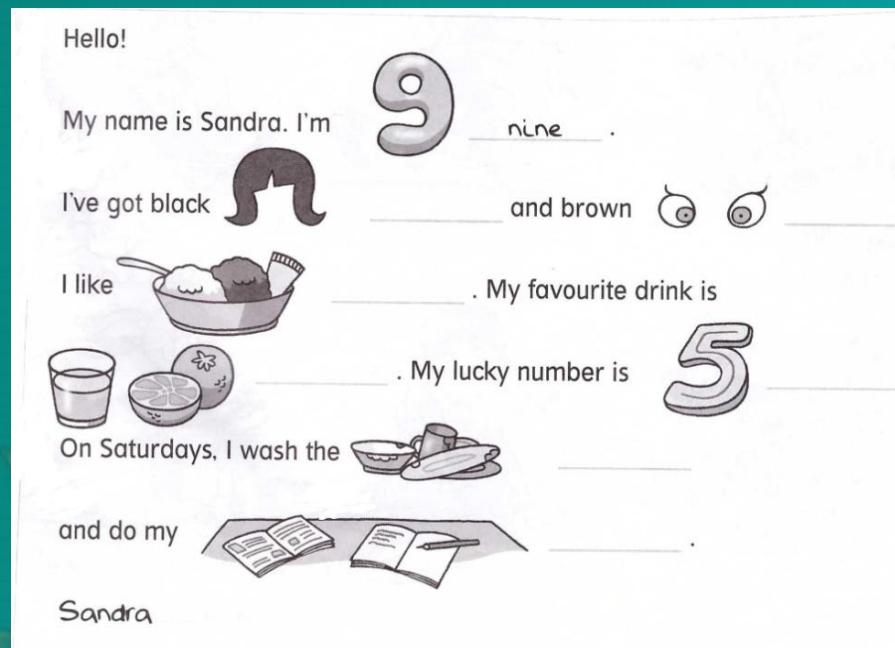
- Вона краще сприяє залученню до роботи виключно всіх учнів. Під час самостійної роботи кожен учень отримує певне завдання, яке передбачає і виконання певної письмової роботи. У цьому випадку можна перевірити ступінь участі учня у виконанні цього завдання.
- Самостійна робота дозволяє працювати в індивідуальному темпі та стилі. Це дає можливість кожному учневі вникнути в те, що йому незрозуміло, виконати завдання згідно своїх умінь.
- Всі учні, навіть більш пасивні та ледачі, повинні виконати завдання самі, без допомоги інших.
- Самостійна робота дозволяє кожному учню виявити свою індивідуальність, незалежність суджень, своє бачення явищ, своє вирішення проблеми. Це потужне джерело розвитку здібностей та засобу самовираження особистості.
- Самостійна робота формує в учнів на кожному етапі його рух від незнання до знання.

Спеціальні дослідження і передовий педагогічний досвід показують, що в диференціюванні навчальних завдань для молодших школярів при вивченні англійської мови доцільні такі способи:

- зміст однаковий для всього класу, а для сильних учнів – зменшення часу на роботу, збільшення обсягу завдання або ускладнення способу виконання;
- спільне завдання для всього класу, а для слабких дітей – допоміжний матеріал, що полегшує його виконання (зразок, таблиця, відповідь, схема тощо);
- використання на одному етапі уроку завдань різного змісту і складності для сильних і слабких учнів;
- самостійний вибір учнями завдання з кількох, запропонованих учителем на етапі закріплення;
- самостійний вибір учнями відповідного завдання на етапі засвоєння нового складного матеріалу .

Наведу приклади диференційованих завдань на різних етапах уроку.

Етап домашнього завдання

Картка №1

Вставити пропущені слова (orange juice, eyes, hair, five, dishes, homework, ice cream), читати, перекладати.

Картка № 2

Скласти розповідь про себе за зразком.

Картка №3

Скласти розповідь про себе та вивчити її.

Зразки виконання учнями творчого завдання

Hello!

My name is Denis. I'm **7** seven.

I've got fair hair and blue eyes.

I like cake. My favourite drink is orange juice.

On Saturdays, I play football and do my homework.

Denis

This block contains handwritten text and corresponding illustrations. It starts with 'Hello!' followed by 'My name is Denis. I'm 7 seven.' with a large pink number 7. Below this is a photo of a young boy with short hair. Next is the sentence 'I've got fair hair and blue eyes.' with a drawing of a face showing blue eyes. Then comes 'I like cake. My favourite drink is orange juice.' with a drawing of a layered cake and a glass of orange juice. Finally, 'On Saturdays, I play football and do my homework.' is written with a drawing of a person playing football and a drawing of school supplies including a book and a pen.

Hello!

My name is Nastya. I'm **7** seven.

I've got fair hair and grey eyes. I like chocolate and chips. My favourite drink is lemonade.

My lucky number is **8** eight. On Saturdays, I wash the dishes and do my homework.

This block contains handwritten text and corresponding illustrations. It starts with 'Hello!' followed by 'My name is Nastya. I'm 7 seven.' with a large pink number 7. Below this is a photo of a girl with long hair. Next is the sentence 'I've got fair hair and grey eyes. I like chocolate and chips. My favourite drink is lemonade.' with drawings of a chocolate bar, a bowl of chips, and a glass of lemonade. Then comes 'My lucky number is 8 eight. On Saturdays, I wash the dishes and do my homework.' with a drawing of a stack of dirty dishes.

Етап актуалізації опорних знань

Вставити дієслова *am, is, are*

Картка№1

1. She   eating her dinner.
2. He   washing his hands.
3. They   watching TV.
4. We   playing basketball.

Картка№2

1. She   eating her dinner.
2. He   washing his hands.
3. They   watching TV.
4. We   playing basketball.
5. He   is looking in the mirror.

Картка№3

1. She   eating her dinner.
2. He   washing his hands.
3. They   watching TV.
4. We   playing basketball.
5. He   is looking in the mirror.
6. They   riding their bikes.
7. I   reading a book.

Етап узагальнення и систематизації вивченого

E Read and colour.

Megan's bike is blue.
Her bag is orange.
Her ruler is green.
Her mouse is white.

Rick's ball is red.
His book is brown.
His pencil is black.
His bag is yellow.

Картка №1

- Прочитай та розфарбуй.
Слова для довідок:
bike-велосипед, bag-портфель,
ruler-лінійка, mouse-миша, ball-
м'яч, book-книга, pencil-олівець.

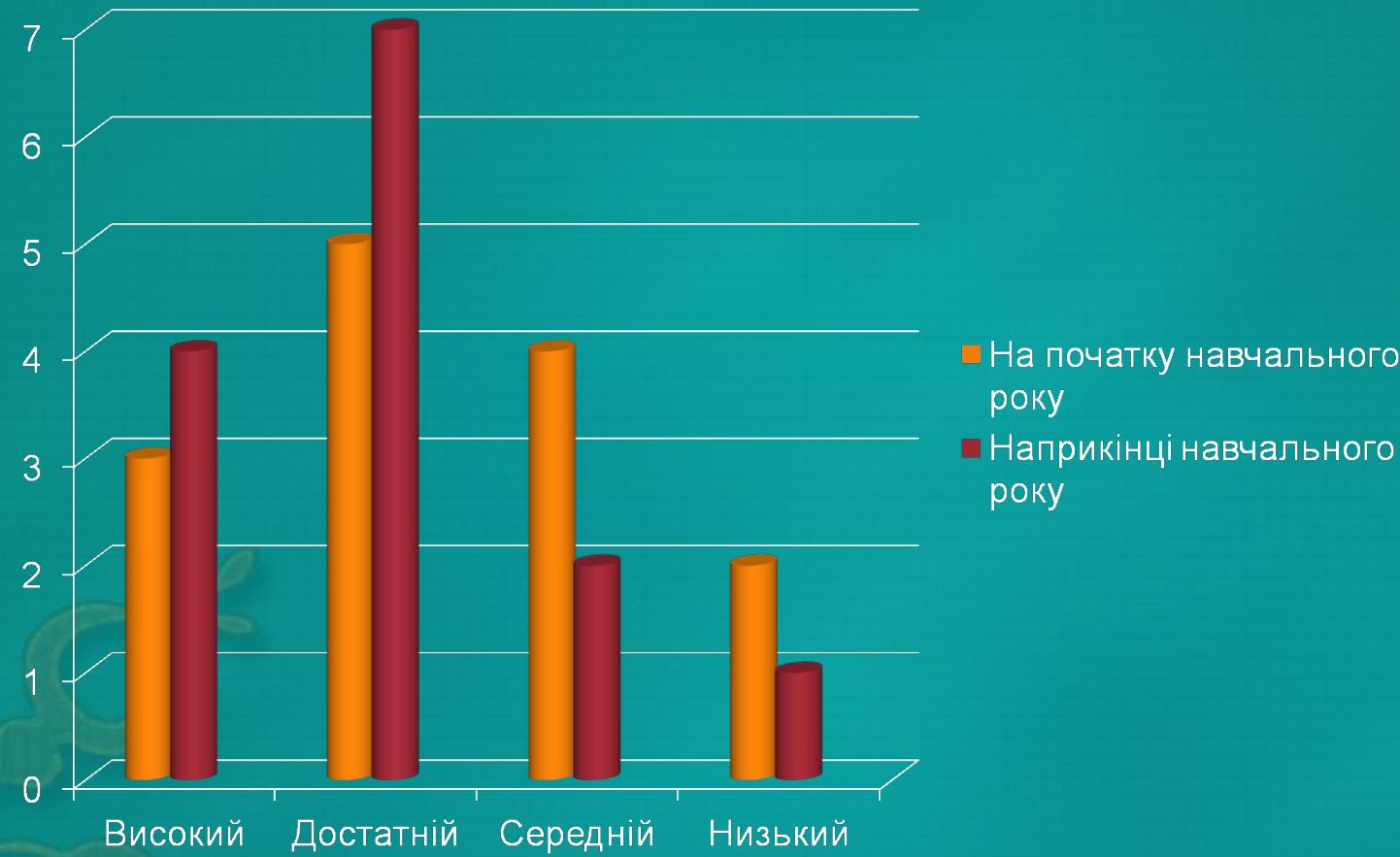
Картка № 2

Прочитати та розфарбувати.

Картка № 3

Склади розповідь про іншого героя підручника.

Результативність використання комплексу диференційованих завдань на різних етапах уроку

Кількість дітей з високим рівнем знань лексичного матеріалу з англійської мови зросла на 8 % (1 учень), з достатнім рівнем знань – на 14 % (2 учні), з середнім рівнем знань – зменшилась на 15 % (2 учні), з низьким рівнем знань – зменшилась на 7 % (1 учень).

Таким чином, використання диференційованих завдань з англійської мови в початковій школі сприяє:

- підвищенню рівня знань учнів,
- підвищенню інтересу до навчання,
- розвитку навичок самостійної роботи,
- підвищенню активності учнів

за умов систематичного їх впровадження та урахування індивідуально-психологічних характеристик молодших школярів.

- Диференційовані завдання мають буди постійним засобом навчання, а їх зміст і методика визначатися за результатами вивчення готовності дітей до навчання. Різні способи диференціювання навчальних завдань з англійської мови сприяють підвищенню ефективності вивчення англійської мови молодшими школярами.

Дякую за увагу!

